

Toiminta- ja taloussuunnitelma 2024–2026

Keski-Pohjanmaan aluehallitus 09.10.2023 § 232

Valmistelija talousjohtaja Helinä Saarela

Aluehallituksen hyväksymä talousarvion 2024 raami (KPHVAHAL 29.05.2023 § 145) on kuvattu alla:

”Tuottojen kasvu 4,6 % > kulujen kasvu 3,4 % verrattuna vuoden 2023 arvioituun ulkoisten kulujen summaan. Jos vuoden 2023 kulujen ennakoidaan ylittävän talousarvion, kulukasvu lisätään toteuman sijasta talousarvioon 2023. Tällöin vuoden 2024 talousarvion kulusumman katoksi muodostuu 382,9 M€. Ulkoiset kulut, ulkoiset tuotot ja valtion rahoituksen ennakoitu taso huomioiden, raami tarkoittaa 12,1 miljoonan euron vuosikatetta ja 3,1 miljoonan euron tulosta vuodelle 2024.”

Raamin hyväksymisen jälkeen ulkoisten tuottojen kertymäennuste on tarkentunut. Maksutuottoihin tulossa olevien indeksikorotusten sekä hinnastomuutosten johdosta ulkoisten tuottojen arvioidaan olevan 4 miljoonaa euroa raamia korkeammat. Arvio poistojen yhteismäärästä on kasvanut yhdellä miljoonalla eurolla.

Toimialueilla tehdyssä talouden suunnittelussa on päädytty noin 391 miljoonan euron ulkoisten kulujen summaan. Merkittävien syy raamin ylittävälle kulukasvulle ovat henkilöstökulut (TES-korotukset) ja vuokratyövoiman tarve. Toimialueiden suunnittelema kulusumma ylittää raamin (382,9 M€) noin 8 miljoonalla eurolla.

Toteumaennuste vuoden 2023 ulkoisista kuluista ja tuloksesta sisältää vielä merkittävää epävarmuutta. Tämän hetken realistisin skenaario vuoden 2023 kuluista on 382 miljoonaa euroa ja alijäämä 8,4 miljoonaa euroa.

Talousarvio 2023	Toteumaennuste 2023 (skenaario 2)	Aluehallituksen raami 2024	Toimialueiden suunnittelu 2024 per 3.10
<ul style="list-style-type: none">• Kulut 372,3 M€• Tuotot 81,3 M€• Vuosikate 8,2 M€• Tulos 0 €	<ul style="list-style-type: none">• Kulut 382 M€• Tuotot 82,7 M€• Vuosikate 1,5 M€• Tulos -8,4 M€	<ul style="list-style-type: none">• Kulut 382,9 M€• Tuotot 82 M€• Vuosikate 12,1 M€• Tulos 3,1 M€ <ul style="list-style-type: none">• 9/2023 päivitetty arvio tuotoista +4 M€ ja poistoista +1 M€:• Kulut 382,9 M€• Tuotot 86 M€• Tulos 6,1 M€	<ul style="list-style-type: none">• Kulut 390,8 M€• Tuotot 86 M€• Vuosikate 8,2 M€• Tulos -1,8 M€

Aluehallituksen keskusteltavaksi ja linjattavaksi tuodaan kaksi vaihtoehtoa vuoden 2024 kulusummaksi ja tulostavoitteeksi. Kumpikin vaihtoehtoista vaatii toiminnan tehostamista, jotta kulusumma ei ylitä raamia tai ylittää raamin vain aluehallituksen linjaaman kokoisena. Toimialueiden suunnitelman ulkoisista kuluista

2024 ollessa 390,8 miljoonaa euroa, tehostamisvaade raamiin nähden on 8 miljoonaa euroa. Lisäksi on huomioitava, että vuodelta 2023 on syntymässä alijäämää arviolta 8-9 miljoonaa euroa. Vuosien 2023 ja 2024 yhteenlasketusta kulusummasta pitää pystyä säästämään noin 16 miljoonaa euroa.

Hyvinvointialuelain 115 §:n mukaisesti taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään kahden vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien.

TULOSLASKELMA	TA2023	Aluehallituksen raami, TA2024		TA2024, VE1	TA2024, VE2
			Toimialueiden suunnittelu per 3.10, TA2024	Kulut raamin mukaiset	Kulut 4 M€ yli raamin
ULKOISET TUOTOT	81 334	82 021	86 000	86 000	86 000
ULKOISET KULUT	-372 316	-382 922	-390 800	-383 000	-387 000
Valtion rahoitus	300 097	314 684	314 684	314 684	314 684
Rahoitustuotot ja -kulut	-915	-1 700	-1 700	-1 700	-1 700
VUOSIKATE	8 200	12 083	8 184	15 984	11 984
Poistot ja arvonalentumiset	-8 200	-9 000	-10 000	-10 000	-10 000
TILIKAUDEN TULOS	0	3 083	-1 816	5 984	1 984

Päätösesitys

Aluehallitus merkitsee tiedoksi talousarvion 2024 valmistelun tilanteen ja käy jatkovalmistelua ohjaavan keskustelun.

Päätös

Aluehallitus merkitsi tiedoksi talousarvion 2024 valmistelun tilanteen ja kävi jatkovalmistelua ohjaavan keskustelun.

Merk. talousjohtaja Helinä Saarela esitteli asian kokouksen alussa.

Jäsen Anna Nurmi-Lehto poistui kokouksesta tätä pykälää koskevan keskustelun aikana ennen päätöksentekoa klo 10:38.

Keski-Pohjanmaan aluehallitus 27.11.2023 § 280
3853/02.02.00/2023

Valmistelija

talousjohtaja Helinä Saarela

Oheisaineistona esitetään Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue Soiten toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2024-2026. Suunnitelma kantaa nimeä Uudistamisen aika, sillä Soiten strategiaa täytäntöön panevassa Soite 2030 -ohjelmassa vuosi 2024 on nimetty uudistamisen ajaksi.

Hyvinvointialuelain 115 §:n mukaisesti aluevaltuuston on kunkin vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä hyvinvointialueelle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä aluevaltuuston on hyväksyttävä

taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviovuosi toimii taloussuunnitelmavuosien ensimmäisenä vuotena. Soiten suunnitelmassa katsomme suunnitteluvuosien 2024-2026 lisäksi myös kohti vuotta 2030, sillä Soite 2030 -ohjelmassa rakennamme kehityspolkuamme kohti vuotta 2030.

Uudistamisen aika – toiminta- ja taloussuunnitelma on rakennettu valtiovarainministeriön hyvinvointialueille antaman ohjeistuksen mukaiseksi. Suunnitelma sisältää käyttötalous-, tuloslaskelma-, investointi- ja rahoitusosan. Lisäksi suunnitelmassa kuvataan Soiten strategia, organisoituminen ja toimintaympäristö, sillä niillä on selkeä yhteys toimintaan ja talouteen. Suunnitelma sisältää myös vuoden 2024 sitovat tavoitteet.

Talousarvio 2024 ja taloussuunnitelmavuodet 2025-2026:

KESKI-POHJANMAAN HYVINVOINTIALUE (tuhatt€)	TAES 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	175 101 €	182 037 €	187 617 €
ULKOISET TUOTOT	86 066 €	88 499 €	90 746 €
Myyntituotot	49 346 €	51 814 €	53 368 €
Maksutuotot	22 810 €	22 810 €	23 722 €
Tuet ja avustukset	7 535 €	7 309 €	7 089 €
Muut toimintatuotot	6 376 €	6 567 €	6 567 €
Valmisteverastojen muutos			
SISÄISET TUOTOT	89 035 €	93 538 €	96 871 €
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN			
TOIMINTAKULUT	-473 540 €	-497 165 €	-514 320 €
ULKOISET KULUT	-384 505 €	-403 627 €	-417 449 €
Henkilöstökulut	-209 194 €	-219 654 €	-226 243 €
Palvelujen ostot	-116 350 €	-124 422 €	-130 643 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-32 964 €	-33 293 €	-33 959 €
Avustukset	-8 221 €	-8 303 €	-8 469 €
Muut toimintakulut	-17 776 €	-17 954 €	-18 134 €
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)			
Sisäiset kulut	-89 035 €	-93 538 €	-96 871 €
Valtion rahoitus	312 021 €	335 458 €	348 705 €
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 700 €	-2 645 €	-3 054 €
VUOSIKATE	11 882 €	17 685 €	18 949 €
Poistot ja arvonalentumiset	-10 000 €	-10 800 €	-11 016 €
Satunnaiset tuotot ja kulut/Satunnaiset erät			
Tilinpäätössiirrot			
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 882 €	6 885 €	7 933 €
KUMULATIIVINEN TULOS		8 767 €	16 700 €

Kulut

Talousarvio 2024 on rakennettu aluehallituksen 5/2023 antaman raamin mukaisesti: kulujen kasvun tulee olla tuottojen kasvua maltillisempaa. Raami mahdollisti 3,4 % kulukasvun vuoden 2023 talousarvioon verrattuna tarkoittaen noin 383 miljoonan euron kulusummaa vuodelle 2024. Tähän on talousarviovalmistelussa lähes ylletty, sillä kulujen yhteissumma vuodelle on 384,5 M€. Kulusumma sisältää 1 M€ kohdentamattoman varauksen, joka voidaan käyttää hyvinvointialuejohtajan päätöksellä Soiten 2030 -ohjelman mukaisiin toimiin.

Vuoden 2024 kulut 384,5 osuvat lähelle vuoden 2023 toteutuvia kuluja, sillä kulut tulevat ylittämään talousarvion 2023. Koska vuoteen 2024 kohdistuu kulupaineita mm. TES-palkankorotusten ja

ostopalvelujen hinnankorotusten takia, vuoden 2024 kulusummassa pysyminen vaatii kulutehokkuutta parantavien toimien toteuttamista. Viranhaltijat ovat yhdessä henkilöstön kanssa suunnitelleet toimia osana Soite 2030 -ohjelmaa, jolloin on löydetty niin lyhyen tähtäimen (2024) kuin pidemmän tähtäimen toiminnallisia ja taloudellisia säästöjä (2025-2026).

Tuotot

Kooltaan merkittävin talousarvion tuloerä on valtion yleiskatteinen rahoitus. Sen määrä vuodelle 2024 on 312 M€ (301,5 M€ v. 2023). Vuosien 2025-2026 valtion rahoituksen määrä perustuu valtiovarainministeriön julkaisemaan painelaskelmaan, joka tarkoittaa arviota eri vuosien rahoituksesta rahoituslain mukaisella tavalla laskettuna. Vuoden 2025 rahoitus sisältää 10 M€:n ”lisärahoituksen”, jolla rahoituslain mukaisesti korjataan vuoden 2023 rahoitus vastaamaan vuoden 2023 todellisia kustannuksia. Asiakasmaksujen budjetoinnissa 22,8 M€ (TA 2023 21 M€) on huomioitu asiakasmaksulain mukainen indeksitarkistus, joka voidaan tehdä joka toinen vuosi. Myyntituottoja on budjetoitu 49,3 miljoonalla eurolla (TA2023 45,2 M€) ja niitä on korotettu kustannusperusteisesti tarkistetun hinnaston mukaisesti. Vuosien 2025-2026 myyntituotot on arvioitu varovaisella kasvuprosentilla.

Tulos

Tuottojen, kulujen ja rahoituskustannusten jälkeinen vuosikate 2024 on 11,8 miljoonaa euroa (TA 2023 8,2 M€). Poistojen jälkeinen tulos on 1,88 miljoonaa euroa (TA 2023 0 €). Vuosien 2025 ja 2026 tulosarviot ovat 6,9 miljoonaa euroa ja 7,9 miljoonaa euroa.

Hyvinvointialuelain talouden suunnittelua koskevan määräyksen (115 §) mukaisesti taloussuunnitteluvuosien kumulatiivisen tuloksen tulee olla tasapainossa (min. 0 €) tai ylijäämäinen. Tämä toteutuu, sillä vuosien 2024-2026 kumulatiivinen ylijäämä on 16,7 miljoonaa euroa. Lisäksi taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa tilinpäätöstä seuraavan toisen vuoden päätteeksi. Toisin sanoen taloussuunnittelukaudella 2024-2026 tulee kattaa myös vuodelta 2023 syntyvä alijäämä. Myös tämä hyvinvointialuelain 115 §:n määräys toteutuu: vuosien 2023-2026 kumulatiivinen ylijäämä on 6,7 miljoonaa euroa, kun vuoden 2023 alijäämäennusteena käytetään 10 miljoonaa euroa.

Vuoden 2024 sitoviksi tavoitteiksi esitetään seuraavia tavoitteita:

Sitova tavoite	Tavoitetaso
Tuloslaskelman tulos	1 882 000 €
Investointien kokonaismäärä	30 646 000 €
Investointeja varten otettavien lainojen enimmäismäärä	18 000 000 €
Tavoitteet ja mittarit	Soite yhteensä: strategiset tavoitteet ja mittarit Toimialueet: toiminnalliset tavoitteet ja mittarit

Muuta toiminta- ja taloussuunnitelmasta

Uudistamisen aika toiminta- ja taloussuunnitelma sisältää myös Soite yhteensä -tason strategiset tavoitteet sekä niitä kuvaavat mittarit. Toimialueiden suunnittelemat toiminnan tavoitteet on kuvattu käyttötalousluvussa. Toiminnan suunnittelu on tehty Soite 2030 -ohjelmaan sisältyvien strategisten kehittämiskokonaisuuksien mukaisella jaottelulla.

Toiminta- ja taloussuunnitelma sisältää myös organisoitumistrakenteeseen kohdistuvan muutoksen 1.1.2024 lukien. Neljän toimialueen (lisäksi Hallinto – budjetointiyksikkönä) rinnalle esitetään perustettavaksi Järjestämisen palvelut -toimialue, minkä edellyttämistä organisaatio- ja budjettirakennemuutoksista aluevaltuusto päättää osana toiminta- ja taloussuunnitelmaa.

Päätösesitys

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että se

1. hyväksyy Uudistamisen aika - toiminta- ja taloussuunnitelman 2024–2026 oheisaineiston mukaisena;

2. hyväksyy Uudistamisen aika - toiminta- ja taloussuunnitelmaan 2024–2026 sisältyvät sitovat tavoitteet vuodelle 2024:

- Tulos 1 882 000 euroa
- Investoinnit yhteensä 30 646 000 euroa
- Rahoituslaskelmaan sisältyvän talousarviolainan enimmäismäärä 18 000 000 euroa
- Soiten strategisia tavoitteita konkretisoivat mittarit
- Toimialueiden suunnittelemat toiminnalliset tavoitteet.

Lisäksi aluehallitus päättää valtuuttaa talousjohtajan tekemään toiminta- ja taloussuunnitelmaan teknisluontoisia korjauksia ja täydennyksiä aluevaltuustokäsittelyyn saakka.

Päätös

Päätettiin korjata sivulta 21 teknisenä korjauksena kirjoitusvirhe suun terveydenhuoltoa koskevasta kohdasta. Korjattu muotoilu: ”Sisäilmaongelmalliset työpisteet suljetaan”.

Päätettiin muuttaa luvusta 3.2 Hoito ja hoiva sivulta 26 seuraava kohtaa. Alkuperäinen muotoilu: ”Ympäri vuorokautisen palveluasumisen paikkojen lisääminen v. 2040 mennessä noin 60:llä - Peittävyys 7 % tai alle yli 75- vuotiailla”. Muutettu muotoilu: ”Ympäri vuorokautisen palveluasumisen paikkojen lisääminen noin 60:llä ja yhteisöllisen asumisen asuntojen lisäys 80-100 asunnolla v. 2040 mennessä - Ympäri vuorokautisen palveluasumisen peittävyys 6 % tai alle yli 75- vuotiailla”.

Päätettiin lisätä lukuun 3.3 Perheiden palvelut seuraava kirjaus sivulle 31 kohtaan Ihminen digin keskiössä – digiohjelma sujuvoittaa palveluketjuja ja sisäistä toimintaamme: ”Arvioidaan käytössä olevat neuvolapalveluiden yhteydenotto-kanavat ja tehdään tarvittavat toimenpiteet yhteydenottojen sujuvoittamiseksi.”

Päätettiin korjata teknisenä korjauksena lukujen 3.6 ja 3.7 numerointi.

Päätettiin, että luvun 5. Investointiosa osalta dokumenttiin täydennetään lisämateriaaliksi tarkemmat tiedot oleellisista investoinneista.

Aluehallitus päätti asiasta muutoin päätösesityksen mukaisesti.

Merk. hyvinvointialuejohtaja, talousjohtaja ja toimialuejohtajat esittelivät asian kokouksessa.